

**ÎNDRUMAR DE AFACERI
REPUBLICA CROAȚIA
(2014)**

I. Date generale

Denumirea oficială: REPUBLICA CROAȚIA (și-a declarat independența la 25.06.1991)

Poziția geografică: Europa de Sud-Est, 45° 10' N; 15° 30' E

Suprafața: 56.542 kmp

Lungime litoral : 1.778 km

Număr insule : 1.185 (66 locuite)

Resurse naturale: petrol, gaze naturale, carbune, bauxita, calcar, sisturi bituminoase, siliciu, mica, resurse hidroenergetice, paduri, (în special de fag și stejar). La aceste resurse se adaugă un litoral de cca 5700 km (împreună cu insulele), cu un potențial turistic deosebit. Zona agricolă cea mai fertilă se situează în estul Croatiei (provincia Slavonia) marginită de râurile Sava și Drava.

Geografia fizică: țară cu relief divers-câmpie, podis, munți de înălțime mică și medie și zona de litoral la Marea Adriatică

Clima: mediteraneană și temperat continentală

Populația: a) 4.493.312 locuitori (51,9 % femei; 48,1 % bărbați)

b) densitatea: 79,5 loc/kmp

c) populația urbană: 72 %

d) speranța de viață: 75 ani

e) minorități: sârbă (4,5%), bosniacă (0,5%), maghiară (0,4%), albaneză (0,1%), slovena (0,3 %), macedoneană (0,1 %).

Structura pe vârste: 0-14 ani: 16% (368.639 bărbați, 349.703 femei)

15-64 ani: 67,1% (1.499.354 bărbați, 1.515.932 femei)

65 ani și peste 65 ani: 16,9% (292.526 bărbați, 467.158 femei)

Vârsta medie: 40,6 ani (38,6 ani bărbați, 42,3 ani femei)

Rata de creștere a populației: -0.035%

Natalitatea: 9,63⁰/₁₀₀

Mortalitatea: 11,57⁰/₁₀₀

Culte religioase: romano-catolic (87,8%), ortodox (4,4%), musulman (1,3 %).

Limba oficială: croată (limbă slavă). Alfabetul utilizat este cel latin. Limba străină cea mai utilizată în activitatea de comerț exterior este engleza.

Capitala și principalele orașe: ZAGREB (783 mii locuitori), Split (205 mii), Rijeka (165 mii), Osijek (120 mii), Zadar, Pola, Slavonski Brod, Dubrovnik, Sisak, Varazdin.

Organizarea administrativă: 20 de județe (regiuni) - Zagreb, Bjelovar, Čakovec, Dubrovnik, Karlovac, Koprivnica, Krapina, Osijek, Otočac, Požega, Pola, Rijeka, Sisak, Slavonski Brod, Split, Šibenik, Varaždin, Virotica, Vukovar și Zadar.

Moneda națională: Kuna (Kn). Curs mediu de schimb (2013): 1\$= 5,64 Kune; 1 Euro = 7,57 Kune.

Istoric: Teritoriul actual al Republicii Croația a făcut parte din fostul Imperiu austro-ungar până la sfârșitul primului război mondial. În anul 1918, croații, sârbii și slovenii au format un stat, cunoscut după anul 1929 sub denumirea de Iugoslavia. După cel de-al doilea război mondial, Iugoslavia a devenit un stat federal independent comunist, sub conducerea lui Tito. Deși Croația și-a declarat independența în anul 1991, au fost necesari 4 ani pentru a fi complet independentă, în urma conflictelor declanșate între sârbi și croați.

Lungimea totală a graniței: 2.197 km

Țările vecine: - Bosnia-Herțegovina - 932 km

- Slovenia - 670 km

- Serbia și Muntenegru - 266 km

- Ungaria - 329 km

Ziua Națională: 25 iunie - Ziua Independenței Naționale.

Sărbători publice naționale: 1 ianuarie, Paste (două zile), 1 mai (Ziua Internațională a Muncii), 22 iunie (Ziua Luptei Împotriva Fascismului), 15 august (Sf. Maria), 8 octombrie (Ziua Independenței), 1 noiembrie (Ziua Tuturor Sfinților), Craciun (2 zile).

Însemnele naționale: Steagul - trei culori: rosu, alb, albastru, dispuse orizontal, iar in mijloc stema reprezentand panoplia medievala

Constituția: adoptată la 22.12.1990, revizuită în 2000 și 2001

Șeful statului: Președinte : Ivo Josipovic- ales presedinte la 10 ianuarie 2010, mandat de 5 ani.

Șeful guvernului: Prim Ministru : Zoran Milanovic - din decembrie 2011 (alegerile generale au avut loc in noiembrie 2003, în noiembrie 2007 si in decembrie 2011, guvernul fiind alcătuit de Partidul Social Democrat - SDP, Partidul Popular Croat-Liberal Democrat-HNS, Adunarea Democrata din Istria – IDS si doi politicieni independenti).

Premierul are 4 adjunți iar in componenta guvernului mai intra 17 ministrii numiti de acesta si aprobati de Parlament, prin vot majoritar.

Guvernul este alcătuit din următoarele ministere:

- Ministerul Afacerilor Externe – vicepremier Vesna Pusic
- Ministerul pentru Politici de Asistența Socială și Tineret – vicepremier Milanka Opacic
- Ministerul Dezvoltării Regionale și Fondurilor UE – vicepremier Branko Grčić
- Ministerul de Interne – vicepremier Ranko Ostojić
- Ministerul de Finanțe – ministru Slavko Linić
- Ministerul Aparării – ministru Ante Kotromanović
- Ministerul Justiției – ministru Orsat Miljenić
- Ministerul Administrației Publice – ministru Arsen Bauk
- Ministerul Economiei – ministru Ivan Vrdoljak
- Ministerul de Antreprenoriat și Meserii – ministru Gordan Maras
- Ministerul Muncii și Sistemului de Pensii – ministru Mirando Mršić
- Ministerul Afacerilor Maritime, Transporturilor și Infrastructurii – ministru Sinisa Hajdas Dončić
- Ministerul Agriculturii – ministru Tihomir Jakovina
- Ministerul Turismului – ministru Darko Lorencin
- Ministrul Mediului și Protecției Naturii – ministru Mihael Zmajlović
- Ministerul Construcțiilor și Planificării Spatiale – ministru Anka Mrak
- Ministerul Veteranilor de Război – ministru Pedrag Matic
- Ministerul Sănătății – ministru Rajko Ostojić
- Ministerul Științei, Educației și Sporturilor – ministru Zeljko Jovanović
- Ministerul Culturii – ministru Andrea Vioić

Puterea legislativă este exercitată de un Parlament unicameral. Acesta are 151 de locuri și este ales pe o perioadă de 4 ani; ultimele alegeri parlamentare au avut loc în noiembrie 2011, iar următoarele se vor desfășura în anul 2015.

Puterea executivă este exercitată de guvern

Puterea judiciară: Curtea Supremă, al cărei președinte este ales de Consiliul Magistraturii Republicii pe o perioadă de 8 ani.

Obiceiuri și reguli de protocol: specifice țărilor din Europa Centrală.

Ora locală: ora Europei Centrale (ora 11.00 la Zagreb este ora 12.00 la București).

Principalele ramuri economice :

1. Agricultură, pescuitul, silvicultura

Croația poate fi împărțită în trei zone geografice și climatice: zona de câmpie situată în nordul țării, cu o climă continentală, zona litorală situată în sudul și vestul țării și zona muntoasă, care traversează de-a lungul părții centrale a țării.

Varietatea tipurilor de climă, relieful și solul sunt favorabile producției unei game largi de mărfuri agricole, de la cereale și culturi industriale, la culturi de via de vie, fructe specifice climatului continental și mediteranean, etc.

Producția internă acoperă necesitățile de consum la cereale, zahăr și plante industriale.

Din totalul de 3,15 milioane ha teren agricol, 63,4 % este cultivat, restul reprezentând pășuni.

Suprafața agricolă este în proporție de aproximativ 83,3 % în proprietate privată.

Din totalul de 1,98 milioane ha de păduri, 80% sunt în proprietatea statului.

Agricultura și pescuitul contribuie cu cca. 5,5% la formarea PIB.

Pescuitul și industria prelucrării peștelui reprezintă activități tradiționale, de mare importanță, practicate îndeosebi de-a lungul litoralului croat. Lărgi cantități din aceste produse sunt exportate.

Principalele produse agroalimentare de export sunt: vegeta, biscuiti, napolitane, ciocolata, peste conservat, ulei de masline, tigari, bere si bauturi alcoolice.

În primele 50 de companii croate cu activități de export, 10 sunt producătoare de marfuri agroalimentare, bauturi și tutun.

2. Producția industrială

Industria contribuie cu cca. 24,4% la formarea PIB.

Principalele mărfuri industriale sunt: produsele agroalimentare, băuturile, tutunul, produsele petroliere și chimice, materialele de construcții, produsele nemetalice, hârtia, echipamentele electrice și optice, navele de transport maritim.

Principalele produse de export sunt: navele de transport maritim, produsele petroliere și chimice, îmbrăcămintea, alimentele și tutunul, mașinile și echipamentele electrice și electrotehnice.

Industria rămâne una dintre cele mai importante ramuri ale economiei croate.

3. Turismul

Croația reprezintă una dintre cele mai importantele destinații turistice din regiune.

În 2012 au fost înregistrați 12,3 milioane de turiști, ceea ce reprezintă o creștere cu 5% față de 2011.

După aderarea la Uniunea Europeană Croația își propune să își dezvolte infrastructura turistică prin accesarea fondurilor europene.

4. Construcțiile

În sectorul construcțiilor forța de muncă ocupată este de cca. 72.000 persoane, în cadrul a cca. 7500 de firme active.

Croația dispune de o rețea de autostrăzi modernă, fapt ce permite tranzitarea cu ușurință a teritoriului său.

Construcția de locuințe reprezintă o prioritate a guvernului croat, legislația din acest domeniu permițând combinarea resurselor financiare de stat, cu cele ale populației și cu creditele oferite de bănci.

5. Transporturile

Croația se află pe traseul a trei coridoare pan-europene de transport între Uniunea Europeană și Europa de Sud-Est. Autoritățile croate au investit masiv în dezvoltarea rețelei pan-europene de transport, în primul rând prin finanțare publică, concentrându-se în principal pe drumuri, autostrăzi și porturi. Sectorul feroviar din Croația se confruntă cu provocări majore și va necesita investiții în cazul în care acesta urmează să fie integrat în rețeaua UE.

6. Comerțul

De la declararea independenței în 1991, Croația a implementat un program ambițios de reformă bazat pe deschiderea treptată a comerțului și a investițiilor, conform angajamentelor asumate în timpul negocierilor de aderare la OMC.

Aproximativ jumătate din comerțul Croației este cu zona euro, în special cu Germania și Italia, iar zona euro este sursa a aproximativ trei sferturi din investițiile străine directe (ISD) în țară.

II. Cadrul juridic al relațiilor economice

1. Relațiile cu alte state, grupuri de state sau organizații economice internaționale

După ce a devenit membru OMC (30.11.2000), Croația a continuat în anul 2001 să implementeze o politică ce a avut ca țintă liberalizarea relațiilor economice internaționale, prin negocierea și convenirea de noi acorduri, care să conducă la crearea cadrului necesar dezvoltării acestor relații.

- La 21 iunie 2001, Croația a semnat Acordul de Comerț Liber, cu AELS, asigurând astfel un acces mai ușor produselor croate pe piața țărilor membre AELS.
- La 29 octombrie 2001, Croația a semnat Acordul de Stabilizare și Asocieră (intrat în vigoare la 1 ianuarie 2005) și Acordul Interimar cu Uniunea Europeană, acord ce a instituționalizat relațiile comerciale cu UE.

- În scopul dezvoltării raporturilor economice internaționale, până în prezent Croația a încheiat Acorduri de Comerț Liber cu 32 țări.
- În decembrie 1992, Croația a devenit membru al FMI. Până în prezent au fost încheiate trei acorduri stand-by, din care două, în valoare de 200, respectiv 105 milioane dolari, deja derulate și cel de al treilea de 97 milioane dolari, încheiat în august 2004.
- În perioada 1993-2004, Banca Mondială a finanțat un număr de 24 proiecte în Croația, în valoare totală de 1,2 miliarde dolari. Strategia de asistență pe perioada 2005-2007 a fost adoptată de Guvernul croat și Banca Mondială, prevăzând împrumuturi pentru Croația, în valoare de 1,5 miliarde dolari, în creștere față de prima strategie (660 milioane dolari).
- În luna decembrie 2001, Banca Mondială a inaugurat la Zagreb, Biroul Regional pentru Croația, România și Bulgaria.
- La 5 decembrie 2002, Croația a semnat acordul de Aderare la CEFTA, ce a intrat în vigoare la 1 martie 2003.
- În luna decembrie 2002, a fost semnat Acordul privind proiectul de integrare a sistemelor de conducte petroliere Adria-Drujba (la sfârșitul anului 2004 proiectul nu fusese încă pus în practică).
- În luna octombrie 2005, Comisia Europeană a decis începerea negocierilor cu Republica Croația privind aderarea acestei țări la UE.
- La 03 aprilie 2007, Republica Croația a semnat memorandumul de Înțelegere privind sprijinirea realizării proiectului PEOP
- Republica Croația a primit invitația de aderare la NATO în luna aprilie 2008, cu ocazia Summit-ului desfășurat la București și a devenit membră a Alianței la 01.04.2009.
- Croația a aderat la UE la 01.07.2013.

2. Cadrul juridic bilateral

a) Principalele documente în vigoare (în ordinea cronologică a semnării):

- Protocol privind stabilirea relațiilor diplomatice (1992).
- Protocol de colaborare dintre ministerele de externe (1993) – valabilitate 3 ani cu prelungire tacită pe perioade de 2 ani;
 - Acord interguvernamental privind colaborarea în domeniile învățământului, culturii și științei (1993) – valabilitate 5 ani cu prelungire automată de câte 5 ani;
 - Tratat privind relațiile de prietenie și colaborare între România și Croația (semnat în 1994 și intrat în vigoare în 1999) – valabilitate 10 ani cu prelungire automată pe perioade de câte 5 ani;
 - Acord interguvernamental privind transporturile rutiere internaționale (1994) – valabilitate 5 ani cu prelungire automată pe perioade de câte 1 an;
 - Acord interguvernamental în domeniul transporturilor maritime (1994) - valabilitate 5 ani cu prelungire automată pe perioade de câte 1 an;
 - Acord interguvernamental privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor (1994) – valabilitate 10 ani cu prelungire automată pe perioade de câte 10 ani;
 - Acord interguvernamental privind colaborarea în domeniul turismului (1994) – valabilitate 5 ani cu prelungire automată pe perioade de câte 5 ani;
 - Acord interguvernamental privind serviciile aeriene (1994) – valabilitate nedeterminată;
 - Acord interguvernamental pentru evitarea dublei impuneri cu privire la impozitele pe venit și pe capital (1996) – valabilitate nedeterminată;
 - Convenția consulară (1997) – valabilitate nedeterminată;
 - Acord privind cooperarea în domeniul militar între cele două ministere ale apărării (1997);
 - Acord privind combaterea terorismului, crimei organizate, traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotropice, precum și alte activități ilegale (2000) – valabilitate nedeterminată;
 - Acord interguvernamental privind readmisia cetățenilor proprii și străinilor (2000) – valabilitate nedeterminată;
 - Acord privind transportul pe căile navigabile interioare (2003) – valabilitate nedeterminată;
 - Protocol privind succesiunea la acordurile încheiate între România și RSFI (2004) – valabilitate nedeterminată;
 - Acord interguvernamental privind cooperarea în domeniul sănătății și medicinei (semnat în 2004 și intrat în vigoare în 2009) – valabilitate 5 ani cu prelungire automată pe perioade de câte 5 ani;

- Protocol de colaborare în domeniul pregătirii personalului militar și civil pe bază de reciprocitate încheiat între ministerele apărării (2005);
- Acord interguvernamental privind cooperarea economică și tehnică (2009) – valabilitate nedeterminată;
- Protocol adițional interguvernamental privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor (2010);
- Protocol de colaborare în domeniul învățământului între ministerele educației din cele două state (2010);
- Protocol de cooperare între MAE român și MAEIE croat (28 ianuarie 2011);
- Memorandum de cooperare între cele două ministere ale economiei (28 ianuarie 2011);
- Protocol de cooperare între Departamentul Național Anticorupție (DNA) și Oficiul pentru Combaterea Corupției și Criminalității Organizate (USKOK) din Croația (martie 2011);
- Protocol de cooperare între Ministerul Justiției din România și Ministerul Justiției din Republica Croația (2 iulie 2012, intrat în vigoare la 21 decembrie 2012).

III. Evoluția schimburilor comerciale

1. Relațiile comerciale externe

Comertul are un rol important în economia țării. Croația exportă, în principal, echipamente de transport, mașini, textile, produse ale industriei chimice, produse alimentare și combustibili. Pe de altă parte, Croația importă mașini, echipamente electrice și de transport, combustibili și produse alimentare.

Principalii parteneri comerciali ai Croației sunt Italia, Germania, BiH, Rusia, China, Slovenia și Austria. Pe cale de consecință Uniunea Europeană, în ansamblul său, este principalul partener comercial al Croației.

Primii 12 parteneri ai Croației și ponderea acestora în comerțul exterior al țării, la nivelul anului 2012:

Nr. crt..	Partener	Milioane Euro	% din comerțul exterior
1	UE 27	15486	59,6%
2	BiH	1795	6,9%
3	Rusia	1582	6,1%
4	China	1183	4,6%
5	Serbia	700	2,7%
6	SUA	693	2,7%
7	Elvetia	443	1,7%
8	Azerbaidjan	376	1,4%
9	Turcia	331	1,3%
10	Japonia	191	0,7%
11	Muntenegro	191	0,7%
12	FYR Macedonia	184	0,7

Ponderea primilor 12 parteneri în comerțul exterior al Croației este de 89,1%.

EXPORTUL: Primii 12 parteneri beneficiari ai marfurilor croate la nivelul anului 2012 sunt:

Nr.crt.	Partener	Milioane Euro	% din export
1	EU27	5428	55,9%
2	BiH	1228	12,7%
3	Serbia	418	4,3%
4	Rusia	355	3,7%
5	SUA	332	3,4%
6	Muntenegro	145	1,5%
7	Turcia	120	1,2%
8	FYR Macedonia	97	1%
9	Elvetia	81	0,8%
10	Egipt	64	0,7%
11	Tunisia	54	0,6%
12	Japonia	51	0,5%

Acesti 12 parteneri inregistreaza 85,31% din exporturile croate.

Primii 12 parteneri furnizori de marfuri in Croatia (la nivelul anului 2012), sunt:

Nr.crt.	Parteneri	Milioane Euro	% din import
1	EU27	10058	61,8%
2	Rusia	1227	7,5%
3	China	1147	7%
4	BiH	567	3,5%
5	Elvetia	362	2,2%
6	SUA	361	2,2%
7	Azerbaidjan	330	2%
8	Serbia	282	1,7%
9	Turcia	212	1,3%
10	Brazilia	155	0,9%
11	Japonia	140	0,9%
12	India	120	0,7%

Cei 12 parteneri detin o pondere de 91,7%.

2. **Relațiile comerciale româno-croate** în perioada 2007 - 2012 a înregistrat următoarea evoluție:

- milioane dolari -

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
TOTAL	250,6	234,5	199,8	208,2	194,4	264,5
Export	163,4	144,3	114,9	135,1	122,5	152,4
Import	87,2	90,2	84,9	73,1	71,9	112,1
Sold	76,2	54,1	30	79,3	50,6	40,3

Soldul balantei comerciale a fost permanent favorabil României, chiar dacă au existat ani, precum 2012, în care exporturile croate au crescut semnificativ.

La nivelul anului 2012 principalele grupe de produse românești exportate în Croația au fost următoarele: animale vii și produse ale regnului animal (28,1% din totalul exporturilor), metale comune și articole metalice (15,6%), materii textile și materiale din acestea (7,7%), produse minerale (6,8%), produse alimentare și băuturi (5,9%) etc.

La nivelul anului 2012 principalele grupe de produse importate din Croația au fost următoarele: mașini, aparate și echipamente electrice (41% din totalul importurilor), produse ale industriei chimice (30%), materiale textile și articole din acestea (4,2%), metale comune și articole din metal (3,1%), lemn, carbune, articole din lemn (3%) etc.

La 31.12.2012 erau înregistrate în România 95 de societăți mixte româno-croate, cu un capital total investit de 6950,7 mii dolari SUA, Croația ocupând locul 62 în topul investitorilor străini.

Nu există investiții semnificative de capital românesc în Croația.

IV. Mediul de afaceri în Croația

1. Cadrul legal al operațiunilor de comerț exterior

Croația și-a armonizat cadrul legal cu privire la operațiunile de comerț exterior, în conformitate cu regulile și reglementările OMC.

Importul și exportul de mărfuri este, de regulă, liberalizat, cu excepția unor restricții cantitative și taxe de protecție, care ar putea fi introduse, în conformitate cu regulile și reglementările OMC.

Anumite mărfuri pot fi exportate și importate numai pe baza de licențe, emise de instituțiile de profil, precum Ministerul Apărării, pentru arme și muniții, Ministerul Culturii, pentru opere de artă, Ministerul Sănătății, pentru medicamente, etc.

CertIFICATELE DE ORIGINE sunt emise de Camera Economică a Croației, iar certificatele EUR 1 de autoritățile vamale.

O serie de mărfuri agro-alimentare (alimente, bunuri de consum, medicamente, etc.) nu pot fi importate decât însoțite de certificate speciale (sanitare, veterinare și fito-patologice, de calitate, de conformitate, etc.), eliberate de instituțiile abilitate (recunoscute ca atare de autoritățile croate).

2. **Legea vamală** reglementează mișcarea marfurilor între Croația și țările străine. Prin legea vamală a fost introdusă o Declarație Vamală unică, care este în conformitate cu cea utilizată în UE. Totodată, a fost introdusă o nouă Declarație Vamală a valorii, conforma cu regulile Acordului GATT 1994.

3. **Tariful vamal** Croația folosește, începând din anul 2002, Nomenclatorul Combinat al UE. Documentele pentru vamuirea marfurilor sunt cele practicate în comerțul internațional.

4. Instituții guvernamentale cu atribuții în domeniul relațiilor economice internaționale

Ministerul Economiei (www.mingo.hr);

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene are în cadrul său un Departament pentru Relații Economice Internaționale (www.mvp.hr);

Ministerul Antreprenoriatului și Măserii (www.minpo.hr)

6. Instituții neguvernamentale

- Camera Economică a Croației (www.hgk.hr, www.biznet.hr);
- Camerele Economice Județene (în număr de 20, datele lor de contact sunt disponibile pe site-ul Camerei Economice a Croației);
- Camera de Comerț a Micilor Producători și Măstărușilor (www.hok.hr);

- Asociația Croată a Antreprenorilor (www.hup.hr);
- Kompas Croatia (www.kompass.com);

7. Principalele manifestari expozitionale de interes pentru România, organizate in Croatia:

În organizarea Întreprinderii de Târguri din Zagreb (www.zv.hr):

- Targul Internațional de Constructii, aprilie, Zagreb (constructii)
- Târgul Internațional de Artizanat, aprilie, Zagreb (artizanat)
- Targul Internațional de Mobila „Ambienta”, octombrie, Zagreb (mobila)
- Targul Internațional de Vinuri „Vinovita”, noiembrie, Zagreb (vinuri)

Manifestări expoziționale cu caracter internațional au loc și în orașele croate din provincie, la Osijek, Split, Rijeka, Vukovar, Zadar, etc. Datele de contact pot fi solicitate Camerei Economice a Croației sau Ambasadei României la Zagreb, Biroul de Promovare Comercial - Economica.

8. Achizițiile guvernamentale.

Cea mai uzitată formă o constituie organizarea de licitații. Anunțul de participare este publicat în principalele cotidiene croate și în Monitorul Oficial, iar în cazul în care organizatorul detine informații cu privire la țara sau posibili parteneri potențiali care pot oferi produsele solicitate, invitațiile de participare sunt remise și ambasadelor țărilor respective, rezidente la Zagreb. Date complete despre licitațiile organizate de instituțiile guvernamentale se pot solicita la Kompas Croatia (www.kompass.com).

9. Modalități de plată utilizate în Croatia. De regulă, importatorii acceptă plata prin acreditiv, dar în majoritatea cazurilor solicită ca plata să se facă la 60 sau 90 zile și uneori chiar 180 zile. Se recomandă să se solicite plata prin acreditive confirmate sau garanții bancare.

10. Inițierea societăților comerciale.

Constituirea societăților comerciale este reglementată prin Legea societății nr.111/93.

La nivel legislativ, în Croatia, reglementările legale cu privire la inițierea societăților comerciale au adoptat soluții conforme cu standardele europene și internaționale. În acest sens a fost folosit modelul german și uzanțele UE.

Forme juridice:

- Societatea în nume colectiv (general partnership - j.t.d.)
- Societatea în comandită simplă (limited partnership - k.d.)
- Societatea pe acțiuni (joint stock company - d.d.)
- Societatea cu răspundere limitată (limited liability company - d.o.o.)
- Gruparea de interese economice (common economic interest - giu)
- Sucursala
- Biroul de reprezentare
- Societatea cu asociat unic (sole trader)

Societatea în nume colectiv

Este o societate comercială de persoane, cu un număr minim de doi asociați, care răspund nelimitat și solidar pentru obligațiile lor. Membrii societății pot fi persoane fizice sau juridice locale sau străine.

Societatea se constituie pe baza unui Memorandum de Asociere, care nu trebuie certificat de notarul public. Dacă nu este prevăzut altfel în contract, partenerii pot avea o contribuție egală la capitalul social, în numerar în natură, în creanțe și prestații în muncă sau servicii.

Înregistrarea la Registrul Comerțului trebuie certificată de notarul public.

Cererea de înregistrare trebuie să conțină următoarele informații:

- numele firmei, domiciliul și obiectul activității;
- lista cu informații privind partenerii (nume și prenume, numărul asigurării sociale, iar pentru străini - numărul pașaportului, țara emitentă);

- persoanele autorizate să reprezinte societatea și împuternicirile respective;
- data întocmirii Memorandumului de Asociere;
- perioada pentru care s-a stabilit activitatea societății.

Cererea de înregistrare va avea ca anexe:

- Memorandumul de Asociere
- Lista partenerilor
- Certificarea de către un notar public a faptului că nu dețin acțiuni, nu au obligații nerezolvate, plăți nechitate etc.

Societatea în comandită simplă se constituie printr-un Memorandum de Asociere, semnat de cel puțin doi asociați, unul comanditar care să răspundă nelimitat și solitar pentru obligațiile sociale, celălalt comanditar - răspunde numai până la concurența capitalului subscris de el. Memorandumul de asociere nu trebuie certificat de notarul public. Membrii societății pot fi persoane fizice sau juridice locale sau străine.

Înregistrarea la Registrul Comerțului trebuie certificată de notarul public. Cererea de înregistrare conține în general aceleași date ca la societatea în nume colectiv.

Societatea pe acțiuni este o corporație comercială ai cărei membri participă la capitalul social, divizat în acțiuni. Societatea devine persoană juridică din momentul înregistrării în Registrul Comerțului aflat în competența Tribunalului Comercial.

Valoarea minimă a capitalului social este echivalentul în monedă locală a 15.000 Euro.

Valoarea minimă a unei acțiuni este echivalentul în monedă locală a 5 Euro. Legea societății nu limitează numărul acționarilor fondatori.

Societatea poate fi constituită printr-o încorporare simultană sau în stadii. Când se constituie printr-o încorporare în stadii, acționarii subscriu numai o parte a acțiunilor, restul se subscrie prin subscriere publică în baza unui prospect public, într-un termen limitat.

Fondatorii trebuie să stabilească și convină conținutul articolelor de asociere, care trebuie certificate de un notar public.

La înființare, fondatorii numesc consiliul de supraveghere (care la rândul lui va numi conducerea) și auditul.

Dacă fondatorii doresc să înscrie cuvântul Croația și/sau Hrvatska, în denumirea societății, trebuie să obțină acordul ministerului de resort.

Societatea devine persoană juridică după înregistrarea în Registrul Comerțului, care se face în baza unei cereri către Tribunalul Comercial.

Societatea cu răspundere limitată este forma de organizare cea mai frecventă a operatorilor economici din Croația. Membrii fondatori pot fi atât persoane fizice cât și juridice, autohtone sau străine. Capitalul minim autorizat este echivalentul în moneda națională a 2500 Euro. Valoarea minimă a participației unui membru fondator la capitalul societății este de echivalentul în moneda națională a sumei de 100 Euro.

Societatea este înființată în baza unui Contract de Asociere, semnat de către toți membrii fondatori și certificat de notarul public.

Societatea devine persoană juridică după înregistrarea în Registrul Comerțului, care se face în baza unei cereri către Tribunalul Comercial.

Gruparea pe interese economice reprezintă o entitate juridică constituită din una sau mai multe persoane fizice sau juridice pentru facilitarea și dezvoltarea de activități economice, cu scopul de a obține profit.

Gruparea poate fi formată fără nici un fel de capital, iar calitatea de membru poate fi dobândită de persoane care desfășoară activități economice, dar și de persoane care practică profesii independente.

Grupul este înființat prin semnarea unui contract sub formă de act notarial, ce trebuie înregistrat la Registrul Comerțului.

Sucursala reprezintă o formă de corporație constituită de fondatorul ei, pentru desfășurarea unei activități economice, în afara sediului sau oficial.

Sucursala nu este persoana juridică, iar drepturile și obligațiile sale revin fondatorului.

Rezoluția de stabilire a unei sucursale trebuie certificată de un notar public și înregistrată la Registrul Comerțului.

Biroul de reprezentare poate fi stabilit fie de către o entitate străină implicată în activități de afaceri, fie de către o asociație națională sau internațională din domeniul afacerilor. Biroul de reprezentare nu are statut de persoană juridică și este considerat parte a entității care l-a constituit. El poate fi creat pentru derularea unor activități de marketing, de promovare și informare, precum și pentru nevoile proprii de reprezentare ale entității în cauză.

Biroul de reprezentare a unei entități străine poate să înființeze mai multe sucursale pe teritoriul Croației. Activitatea sa poate începe după înregistrarea în Registrul Entităților Străine din Croația, ținut de Ministerul Economiei, Muncii și Antreprenoriatului.

Societatea cu asociat unic (sole trader) este reprezentată de o persoană fizică angajată în desfășurarea de activități economice, conform legislației specifice a meșteșugarilor, care este înregistrată la Tribunal cu acest statut. De regulă, persoana respectivă ce dorește înregistrarea ca sole trader, trebuie să fie certificată ca meșteșugar la Registrul Meseriilor.

În general, după înregistrarea societății la Registrul Comerțului, se face un anunț public al înființării sale, în Monitorul Oficial și în presă. Taxele sunt de 810 Kuna (cca. 110 Euro) și respectiv 450 Kuna (cca. 60 Euro).

Biroul de Stat pentru Statistică (www.dzs.hr) eliberează un număr de înregistrare pentru societatea nou înființată,, în concordanță cu Clasificarea națională a activităților de afaceri (taxa este de 55 kuna - cca. 8 Euro).

Oficiul de Taxe și Impozite (www.porez.hr) de pe raza în care societatea are sediul juridic eliberează un număr de înregistrare fiscală (nu se percep taxe).

Demersuri legale trebuie efectuate pentru plata asigurărilor sociale, la Oficiul Institutului Asigurării de Pensii din Croația (www.mirovinsko.hr), pentru plata asigurărilor de sănătate la Institutul Asigurărilor de Sănătate (www.hzzo-net.hr).

Ca regulă generală utilizată în Croația, înființarea unei societăți comerciale se face cu sprijinul unui avocat de specialitate. Acesta poate fi recomandat de către Camerele Economice Regionale, în funcție de adresa sediului juridic al societății respective. Pe site-ul Camerei Economice a Croației se găsesc datele de contact ale Camerelor Economice Regionale (se ia legătura secretarii de afaceri, care vorbesc limba engleză).

Durata medie de înființare a unei societăți în Croația este cuprinsă între 10 și 30 de zile.

11. Investițiile

Investitorii străini au aceleași drepturi și obligații ca și cei autohtoni, cu condiția ca principiul reciprocității să fie aplicat. În plus, investitorii străini pot obține garanții suplimentare față de cei autohtoni.

Constituirea croată stipulează ca, drepturile obținute prin investițiile de capital, nu pot fi retrase prin lege sau oricare act legal, asigurând totodată libera repatriere a profitului și capitalului investit.

Investitorii străini pot investi în: investiții de capital în firme, bănci, societăți de asigurare, pe baza contractuale; executarea unei profesii libere de comerciant sau meserias; dobândirea dreptului de a exploata resurse naturale, sau a altor active de interes pentru Croația, participarea la operațiuni de tip B.O.T. (Build-Operate-Transfer) sau B.O.O.T. (built-Own-Operate-Transfer).

Facilitățile acordate investitorilor îmbracă următoarele forme:

1. Măsuri de stimulare, divizate în trei grupe:

-Leasingul, garantarea drepturilor de construcție și vânzarea sau folosirea proprietății imobiliare sau a altor facilități de infrastructură din Croația, deținute de stat ori de autoritățile administrației locale.

-Crearea de noi locuri de muncă, prin acordarea a 15 mii kune/angajat și recalificarea acestuia. Acest stimulent se acordă numai pentru crearea de noi locuri de muncă, cu prevederea ca locul de muncă nou creat să nu fie desființat pe o perioadă de 3 ani;

-Pregătirea profesională. În acest caz se acordă ca stimulent până la 50% din costul pregătirii.

2. Facilități fiscale

Mărimea investiției	Rată impozit	Perioada	Nr. minim de angajați
Cel puțin 10 milioane Kuna	7%	10 ani	30
Mai mult de 20 milioane Kuna	3%	10 ani	50
Mai mult de 60 milioane Kuna	0%	10 ani	75

3. Facilități vamale

Cand se importa echipamente care fac parte din investitie, nu se aplica taxe vamale pentru urmatoarele capitele din tariful vamal: 84, 85, 86, 87 (cu exceptia vehiculelor cu motor, cu o cilindree de peste 1500 cc), 88, 89, 90.

4. Repatrierea profitului într-o țară străină este garantată de stat prin reglementări legale și este în general nerestricționată, după achitarea obligațiilor legale în Croația.

12. Regimul concesiunilor

Un strain, nu poate deveni proprietar al anumitor bunuri mobiliare (resurse naturale, exploatarea padurilor sau a altor active reglementate prin lege sau aflate in proprietatea statului, precum si a altor bogatii de interes pentru Croația).

Decizia de acordare a unei concesiuni este data de Parlament sau de Guvernul Croatiei.

Concesiunea poate fi obtinuta pe baza unei licitatii publice sau a unei participari la licitatie si se acorda pe o perioada de 90 ani (40 ani pentru terenurile agricole).

13. Zonele Libere

Reglementarile privind Zonele Libere sunt in conformitate cu cu standardele internationale, acordand urmatoarele beneficii: pot fi folosite atat de autohtoni cat si de straini, in conditii egale; in zonele libere pot fi efectuate orice operatiuni de comert exterior, limitarile privind regimul de comert exterior, nu se aplica in acest caz; bunurilor aflate in zonele libere, nu li se aplica taxe vamale sau alte taxe.

În Croația funcționează 14 zone libere, coordonate de Ministerul Economiei, Muncii și Antreprenoriatului.

14. Angajarea de personal străin

Strainii pot fi angajati in Croația, numai daca detin un permis de munca si daca indeplinesc conditiile generale de angajare:

- au obtinut permisul de resedinta permanenta;
- intentioneaza sau pot dovedi ca vor fi angajati in activitati specifice (ex. investitii straine);
- vor defasura activitati asa dupa cum sunt mentionate in contractul de transfer de tehnologie sau in contractul de cooperare in productie pe termen lung.

Angajatorul autohton care angajeaza un strain trebuie sa solicite permisul de munca pentru angajatul strain caruia ia fost acordat dreptul de sedere, pe o perioada indelungata in Croația. De regula, permisul de munca este dat pentru o perioada limitata de timp, fiind emis de Oficiul Fortelor de Munca.

15. Impozite si taxe

Între România și Croația este în vigoare Acordul interguvernamental privind evitarea dublei impuneri cu privire la impozitul pe profit și pe capital;

Sistemul curent de taxe are următoarele componente principale:

1. Impozitul pe profit se calculeaza ca diferenta între venituri si cheltuieli.

Rata generală a impozitului pe profit este de 20%

Urmatoarele categorii de platitori de impozite beneficiaza de cote mai reduse a ratei impozitului pe profit:

- 15% pentru remunerările ce rezultă din drepturile de proprietate intelectuală, din prestarea de servicii de marketing, de consultanță, de audit, din dividende;
- între 5 și 15% pentru cei care desfășoară activități în zone speciale ale statului;
- între 0 și 7%, dependent de valoarea investiției și nu de numărul de angajați, pe profitul realizat de societățile noi înființate, pentru o perioadă de 10 ani de la începerea investiției. Dacă o investiție este efectuată în sectorul turismului, firma deja existentă ar putea beneficia de reducerea impozitului pe profit;
- 10% pentru operatorii economici ce desfășoară activități în zonele libere;
- exceptarea de la plata impozitului pe profit, în perioada 2000-2005, a persoanelor care desfășoară activități comerciale în orașul Vukovar. În anul 2006 impozitul pe profit va fi de 5%;

2. Impozitul pe venit este plătit de orice persoană fizică autohtonă sau străină, care obține venituri taxabile. Cotele de impozitare sunt:

- 15% pentru un venit taxabil de până la 3.000 Kune/lună (până la 36.000 Kune/an);
- 25% pentru un venit taxabil între 3.000 și 6.750 Kune/lună (între 36.000 și 81.000 Kune/an);
- 35% pentru un venit taxabil între 6.750 și 21.000 Kune/lună (între 81.000 și 252.000 Kune/an);
- 45% pentru un venit de peste 21.000 Kune/lună (peste 252.000 Kune/an);

3. Taxa pe valoarea adăugată (PDV în limba croată) se stabilește asupra operațiunilor privind transferul proprietății bunurilor și prestațiilor de servicii.

Rata TVA este în general de 22% și în unele cazuri 0%.

Valoarea adăugată este echivalentă cu diferența dintre vânzări și cumpărări, în cadrul aceluiași stadiu al circuitului economic.

Cota TVA de 22% se aplică pentru operațiunile privind livrările de bunuri și servicii, consumul personal și importul de marfuri în Croația.

Cota TVA de 0% se aplică pentru pâine și lapte, medicamente și aparatură medicală (specificate de legiuitor), cărți, publicații științifice, prezentarea publică a filmelor, serviciilor de turism organizat, transferurilor bancare din străinătate.

Sunt exceptate de la plata TVA, exportul de bunuri și servicii și transportul legat de acestea, marfuri în regim duty-free, livrarea de bunuri și servicii pentru misiunile diplomatice (pe baza de reciprocitate), servicii efectuate pe plan local de antreprenorii autohtoni pentru antreprenori străini, în domeniile maritim, aerian și fluvial.

Sunt exceptate de la plata TVA, importurile temporare, importurile pentru ajutor umanitar (cu excepția petrolului și derivaților acestuia), bunurile aduse în bagajul personal și coletele postale, cu valoare de până la 300 kune, materialele de publicitate, marcele, patentele, modelele, donații în scop umanitar pentru sănătate, educație, cultură și sport, serviciile efectuate de Căile Ferate Croate pentru transportul marfurilor de import, serviciile bancare, cele de asigurare și reasigurare, închirierea premizelor rezidențiale.

4. Accizele se plătesc pentru: derivați din petrol produși local și importați (nivelul taxei între 0 și 2,40 kune/litru); produse din tutun (între 5 și 8,90 kune/pachet, funcție de marca țigarilor, 38 kune/kg. de tutun, și între 1,10 și 4,40 kune pentru trabucuri); bere (200 kune/hl și 60 kune/hl pentru bere fără alcool); băuturi nealcoolice (40 kune/hl); băuturi alcoolice (60 kune/litru de alcool pur); cafea (între 5 și 20 kune/kg, în funcție de tipul acesteia); autovehicule, nave; barci; aeronave (în funcție de prețul de cumpărare); produse de lux, etc.;

5. Taxa pe operațiunile de vânzare a proprietăților imobiliare este de 5% din valoarea de bază a acestora (valoarea din momentul vânzării);

V. Alte informații utile:

1. Mediatizarea propunerilor de afaceri, a ofertelor de export și a profilului de activitate

Conform practicii locale, diseminarea ofertelor economice, în general, se face prin Camera Economică a Croației, pe baza unui chestionar de oportunități de afaceri „Business Opportunities Exchange” (anexa nr. 5), care trebuie completat, în limba engleză și returnat la Camera Economică, care

il va introduce in baza de date computerizata. Informatiile respective sunt puse la dispozitia importatorilor si pot fi preluate de firmele interesate de pe pagina web a Camerei Economice.

2. Oportunitati de afaceri

- La export: combustibili și derivați din petrol; produse metalurgice (tabla groasa navala, tabla si banda laminata la cald, otel beton, sarma, profile constructii etc.); materiale de constructii; aluminiu lingouri si produse din aluminiu; animale vii si carne de bovine si ovine, proaspata si refrigerata; fructe proaspete si uscate; vinuri; tractoare și masini agricole; autoturisme de oras; produse minerale; mobila și articole din lemn, etc.

- La import: uleiuri minerale; produse ale industriei electrotehnice inclusiv electro-casnice; baterii auto; sticlărie de laborator; medicamente; furnir pentru mobila; supe concentrate si aditivi alimentari; hartie de ziar; componente din materiale plastice; servicii turistice, etc.

3. Regimul de vize pentru oamenii de afaceri

Nu se solicita viza la intrarea pe teritoriul Croatiei. Se recomanda ca acestia sa prezinte la granita croata o invitatie din partea partenerului croat cu care va avea negocieri. De asemenea, autoritățile de frontieră pot solicita dovezi privind existența mijloacelor financiare de întreținere pe durata șederii în Croația (o suma de bani, carte de credit). Estimăm un cost mediu zilnic al șederii în Croația de 100-140 Euro (inclusiv plata cazării).

4. Legaturi de transport între România-Croația

Nu exista legaturi aeriene directe intre cele doua tari. Legaturile aeriene cele mai favorabile Bucuresti - Zagreb sunt prin Viena si Budapesta. Pe calea ferata nu exista o legatura directa Bucuresti - Zagreb. Cea mai rapida legatura pe cale ferata este prin Belgrad și durează cca. 24 de ore.

Transportul rutier pe distanța București - Zagreb este cel mai rapid prin Drobeta Turnu-Severin - Belgrad. Astfel, distanța București - Zagreb este de 1000 km. Datorita introducerii sistemului de vize intre Romania si Serbia (62 Euro pentru două intrari și doua iesiri), vizitatorii romani au inceput sa utilizeze, mai frecvent, via Ungaria.

Taxa de autostrada pe ruta Zagreb - Belgrad este de 23 Euro (13 Euro pe tronsonul croat și 10 Euro pe cel sârb).

5. Programul de lucru

-Institutiile publice:	8,30-16,30 (Luni-Vineri)
-Bancile:	8,00-19,00 (Luni-Vineri)
	7,00-12,00 (Sambata)
-Magazinele alimentare:	7,00-20,00 (luni-vineri)
	7,00-15,00 (Sambata)*
-Magazinele nealimentare:	8,00-20,00 (Luni-Vineri)
	8,00-15,00 (Sambata)*

* Marile magazine comerciale sunt deschise și duminica.

Cartile de credit acceptate in Croația sunt American Express, Diner Club, Mastercard si Visa. Unele supermarketuri emit carti de credit speciale pentru clientii lor.

6. Reglementari vamale

Din motive de ordine publică, sănătate publică sau de securitate națională, la granițele interne ale UE se pot introduce controale, pentru perioade limitate.

Limitele cantitative pentru introducerea anumitor produse sunt: țigări: 200 bucăți, 1 litru băuturi alcoolice, parfum 50 ml sau 250 ml apă de toaletă.

Sunt interzise la introducerea/scoaterea și tranzitul prin Croația următoarele: substanțe narcotice și precursori; substanțe explozive, arme de foc și muniție; articole (plante, ființe vii, obiecte etc.) supuse carantinei, indiferent de stadiul bolii/infestării etc.; substanțe chimice periculoase (produse sau preparate

de acest fel); produse alimentare, substanțe chimice și alte materiale sau obiecte periculoase sau dăunătoare sănătății omului; substanțe produse și alte obiecte care folosesc, conțin sau au fost produse folosindu-se substanțe periculoase pentru stratul de ozon.

7. Coordonatele principalelor institutii/agentii cu activitate in plan economic

- Camera Economică a Croației
Rooseveltov trg 2, 10000 Zagreb
Tel. 00385-1-4561555
Fax. 00385-1-4828380
e-mail: hgk@hgk.hr
www.hgk.hr

- Ministerul Economiei, Muncii și Antreprenoriatului
Ul.grada Vukovara 78, 10000 Zagreb
Tel.00385-1-6106111
Fax.00385-1-6109111
www.mingo.hr

- Ministerul Agriculturii
Ul. Grada Vukovara 78, 10000 Zagreb
Tel. 00385-1-6106111
Fax. 00385-1-6109201
www.mps.hr

- Ministerul Dezvoltării Regionale și Fondurilor UE
Račkoga 6, 10 000 Zagreb
Tel: +385 1 6400 600
www.mrrfeu.hr

- Ministerul Afacerilor Maritime, Transporturilor și Infrastructurii
Prisavlje 14, 10 000 Zagreb
Tel: 00385-1- 3784 520
Faks: 00385-1- 3784 550
www.mppi.hr

- Ministerul Turismului
Prisavlje 14, 10000 Zagreb
Tel: 00385-1-6169 111
Faks: 00385-1-6169 181
www.mint.hr

- **Ambasada României în Croația** - Mlinarska 43, 10000 Zagreb
Biroul de Promovare Comercial - Economică

Tel.: 00385 - 1 - 4677193
Fax: 00385 - 1 - 4677854
E-mail: economic@zg.t-com.hr